

Böjt és lelkesedés?

Böjti időszakban vagyunk, s első olvasatra a cím egymásnak feszülő gondolatokat ébreszthet bennünk. Lelkesedéssel elkezdheti valaki a böjtöt, de maga a böjtölés nem éppen lelkesítő időszak, hiszen általában valami jónak a szüneteltetését, ideiglenes hiányát jelenti.

A lemondás még nem jelent automatikusan keserűséget!

Egyházi dolgokban járattanok közül sokan vélik úgy, hogy a hívó ember azért böjtöl mert „muszáj” neki, hiszen egyháza törvényei ezt így követelik meg. A keresztény böjt azonban *nem a lemondás kényszerűségéről, hanem a változás lehetőségének a megteremtéséről* szól. Amikor ugyanis elhagyunk számunkra kellemes dolgokat, akkor ezt nem szomorú elhatárolódással tesszük, hanem azzal a belső igénnyel, hogy az így tudatosan megteremtett viszonylagos űrt valami sokkal fontosabb töltsse ki. A látható, a megfogható, az ehető, az iható, az élvezhető kellemesítő „külvilági” helyett a Megfoghatatlant keressük a „belvilágunkban”, azaz döntésünkkel deklaráljuk, hogy a lelki értékek fontosabbak számunkra a testiekénél.

A teljes élet része a böjtölés...

„de az élet nem a böjtölésről, a folyamatos lemondásról szól, hanem a gyarapodás örömről! Gyarapodni lehet csak testiekben, csak anyagiakban, csak a megfoghatókban, csak az élvezhetőekben, de ez bizony csak a múlandóság dicsősége, mely végül – olykor gyorsabban, mint gondolnánk –, a halált szüli. Aki ugyanis azt gondolja, hogy ő „igazán él”, mert „megnyerte magának a világot”, az – Jézus URunk tanítása szerint –, elveszett. Mások előttinek, elsőnek hitte magát, de mivel lelkében kárt vallott, ezért utolsó lett.

„Minden Jó adomány felülről jön”

– olvashatjuk Jakab apostol levelében. A homokórában a szemek lefelé peregnék, de böjtben ezt a homokórát megpróbálhatjuk olykor-olykor megfordítani, hogy a tudatosan elkülönített időben intenzívebb Isten-keresésünkben, hálaadásunkban (jót-mondásainkban) dicsőítsük az Életnek Urát, aki életünk adományozója, létrehívója és megtartója.

Ennek a hálaadási lehetőségnek az intenzív ideje tehát a böjt, mely attól igazán felemelő, hogy közösségi! A böjt ugyanis mindig vallási indíttatású, s közösség-erősítő volt! Abban a pillanatban, hogy ezt a funkcióját elvesztette, egyéni kalória-harcá silányult. A fogyókúra-programok azért válnak többnyire a látványos elhatározások, s a még látványosabb elbukások ismétlődő eseményévé, mert a cél csak az egyén célja, s mert a test testi célt követett.

A böjtölés nem keresztény találmány

Minden vallásban megtalálható, bár mindegyik máshová helyezi a hangsúlyt. Az Ószövetség népe számára a böjtölés a baj, a csapás elhárításának lelki eszköze, mely az Örökkévalóhoz visszafordulást, igaz megtérést munkálja. A moszlimok számára a harmincnapos böjt – ami csak napfelfeltétől napnyugtáig tartó étel- és ital-megvonást jelent, valójában estétől reggelig a nagycsaládi-, és közösségi étkezések ünnepes alkalma – nem csak örömmünnep, mert Allah Mohameden keresztül nekik adta a Koránt, de egyben hitük öt alappilléreinek az egyike. Lehetne tovább elemezni a vallásos böjtöket, de a kérdés számunkra nem az, hogy mások hogyan, s miért böjtölnek, hanem az, hogy kinek-kinek személyesen mit jelent, mit ad a böjt, s a böjti időszak.

Az „evangélikus” böjt

Van ilyen (még) egyáltalán? Van, s valójában mégsincs, hiszen nem egységes. Régi „evangélikus” szokásnak hiszik, hogy ha a böjti időszakban nem, de nagypénteken azért az evangélikusok is böjtölnek... *Az igazság az, hogy a böjt a 'bűnbánók böjtölése' mindig egy jel. Önmagában pedig egy jel sem értelmetlen.* Akkor válik értelmetlenné, ha többé nem valóság az, amit jelezni hivatott.

A böjt az Ószövetségben az imádság megerősítésének eszköze, amikor a kétségbeesett, segítségért kiáltó ember bűnbánatával elismeri, hogy ő maga is felelős kilátástalan helyzetért, amelybe került. Máskor pedig azt fejezi ki, hogy az imádkozó a saját életénél is előbbre valónak tartja másvalakiért közbenjáró kérésének a teljesülését. Erre utalnak azok a bibliai történetek, amelyekben imádkozó emberek fogadalmat tesznek, hogy nem vesznek magukhoz sem ételt, sem italt egészen addig, amíg Isten meg nem adja, amit kértek. *Ez azonban nem „éhségszt-rájk”, amely választásra akarja kényszeríteni Istent – vagy teljesíti a kérést, vagy éhen-szomjban hal az imádkozó – hanem intenzív kérés/könyörgés.*

Isten ugyanis még böjtöléssel sem zsarolható

Még jóságára és szeretetére hivatkozva sem! Ennek ellenére az aggódo ember olykor megpróbálja „sarokba szorítani” Teremtőjét... – Luther is így tett, böjtölve könyörgött a haldokló Melanchthon Fülöp ágya mellett. Barátja gyógyulása után így vallott erről: „Jól odavágtam a zsákot Isten ajtajába!” Elmondta, hogy

folytatás a túloldalon...

VIRÁGVASÁRNAPI HÚSVÉTVÁRÓ KONCERT

a Tatai Evangélikus Templomban
(2890 Bárány utca 2.)

2017. április 9-én
16 órától

Az alkalmat szeretetvendégség követi.
A belépés díjtalan!

Kedves Testvéreim!

Szeretettel köszöntök Mindenkit Lutherórszánk márciusi (bőjti) most 8-
oldalas számával!

A hosszú, hideg téli időszakból ki-
felé tartva két eseményre szeretném fel-
hívni a figyelmet: az egyik a **március
19-iki keresztelelő-köszentelésünk
Szarka István esperes urunk szol-
gálatával**, a másik pedig szokásos vi-
rágyvasárnap, **szeretettelvédséggel
egybekötött „húsvétváró” kon-
cert**. (Jóllehet ez klasszikus értelemben nem
koncert, hanem *egyházzenei áhítat*, de a köny-
nyebb érthetőség kedvéért, a hívogató plaká-
ton, szórólapokon ezt a kifejezést használjuk.)

**Változás! Nikodémus Akadémi-
ánkat március-április-május hóna-
pokban**, (a hónap második csütörtökén -
kivéve az áprilisi alkalmat az a Nagyhét miatt
a hónap első csütörtöke!) **Bajon** a Községi
Könyvtárban (Baj, IkSzT épülete: Petőfi
u. 71.) tartjuk meg, kísérik ezt is figye-
lemmel!

Bízva, hogy bőjtkben is mindenki
talál magának lélekemelő programokat,
írásokat itt az LR hasábjain is, áldott
húsvétvárást kívánok Mindenkinek!

Alkalmainkra
mindenkit szeretettel
várunk. Jöjünk,
s hívogassunk
másokat is!
„Erős vár
a mi Istenünk!”

John H. H.

...folytatás az előző oldalról.

imáiban Isten elé tárta: Melancthon nél-
kül nem tudja tovább szolgálni az evan-
gélium ügyét. Ezért nem vesz magához
élelmet, amíg barátja meg nem gyógyul,
és ha nem gyógyul meg időben, hát meg-
hal ő is... Ultimátumot adott Istennek: ha
szüksége van rá a reformáció művének
folytatásához, akkor életben kell tartania
Melancthont is.

Luther ekkor egy lapra tett fel min-
dent... és nyert. Példája mégsem biztat
arra, hogy Istenel hazárdjátékot próbál-
junk játszani imádságainkban. Luther
azonban pontosan tudta, hogy az imád-
kozóra is érvényes az Írás tanítása: „Isten
a gőgösöknek ellenáll, az alázatosoknak
viszont kegyelmet ad”. De tudta azt is,
hogy Isten sokszor próbára teszi az imád-
kozó kitartását, elszántságát, szereteté-
nek őszinteségét az iránt, akiért
imádkozik. Ezért Luther vallja, hogy
adott esetben akár az ultimátum jellegű
könyörgésnek is helye lehet. A kérdés
mindig csak az, hogy mi késztet rá? Ha Is-
tennel szembeni gőgös vakmerőségből
próbálunk így imádkozni, akkor pórul já-
runk. Ám ha imádságainkban – Jézus
Krisztus útmutatása szerint – mindenekelőtt
Isten országát keressük, akkor nem vét-
hetünk az alázat követelménye ellen, és
minél kitartóbban és elszántabban kö-
nyörgünk, annál bizonyosabbak lehetünk
a meghallgatás felől is.

fm

Rövid-hírek

Február 1-én és 22-én, a tatai **Magyar
Zoltán Népfőiskola** meghívására és szerve-
zésében, a Református Gimnáziumban veti-
tettképes előadást tartottam „A Lutheri
reformáció kialakulása és hatása” címmel.

Február 9-én gyülekezetünk adott ott-
hont Fejér-Komáromi Evangélikus Egy-
házmegyénk havi rendszerességű Lelkesi
Munka-Közösségi ülésének, az „LMK”-nak.
Köszönjük Kántorunk ebédkészítését, süte-
sét és vendéglátását, asszonytestvéreink süte-
mény-felajánlásait, valamint a
Sizmazia-házaspár „eredeti helyzet visszaál-
lításában” is nyújtott segítségét!

Február 13-án gyülekezetünk pénztáro-
sánál Szélesné Szabó Teodóránál számvevő-
széki elnökünk Szokol Antalné (Marika)
vezetésével megtartottuk 2016. pénzügyi
évünket lezáró ellenőrző ülésünket.

Február 14-án presbiteri ülést tartot-
tunk. Elfogadtuk a pénztárosi-, számvevő-
széki jelentéseket, s megtárgyaltuk a 2017-es
jubileumi esztendő teendőit.

Február 24-én kistemplomunkban el-
búcsúztattuk Takács Ferencné sz. Kvárik
Erika testvérünket, akit életének 75-dik
esztendejében szólított magához az élet és
a halál URa. Előrement testvérünkről és a
gyászolókról a vasárnapi istentiszteleten
imádságban is megemlékeztünk.

BIBLIAÓRA
azok számára, akik szeretnék
alaposabban megismerni a keresztény
tanítás alapjait
Minden csütörtökön 18 órakor!
Nikodémus Akadémia

március 9.

(Bajon tartjuk meg!)

**Vallási ünnepek egy
szekularizált(abb)
világban**

Az öröm s, ami megfoszt az örömtől...

március 16.

Azok a

„solusok”...

Sola Gratia – Egye-
dül kegyelem.
Mennyire érték, a
kegyelem egy telje-
sítőmenny-orientált
világban?

március 23.

**Mitől keresztény
egy család?**

A keresztény család
terhei egy nem
keresztény világban.

március 30.

**A Krisztus-vallás
mai üzenete**

Akarta-e Isten
Jézus
szenvetését?
Isten húsvéti
rehabilitációja.

április 6.

(Bajon tartjuk meg!)

**Emberszerű
Istenelképzelések**

Művészetekben –
teológiában – és a
hétköznapi vallásosságban.

**Minden hónap 2. csütörtökén,
du. 5 órai kezdettel**

**Nikodémus Akadémia
a Baji Községi
Könyvtárban**

(Baj, IkSzT épülete: Petőfi u. 71.)

**Nagyheti
alkalmaink**

Nagycsütörtök (április 13.) 18 óra
Nagycsütörtöki istentisztelet

Nagypéntek (április 14.) 18 óra
Nagypénteki istentisztelet (passió)

Húsvétvasárnap (április 16.) 10 óra
Ünnepi istentisztelet (úrvacsorával)

Húsvéthét (április 17.) 10 óra
Ünnepi istentisztelet (úrvacsorával)

Elkezdődött a nagyböjt!

Bár Evangélikus Egyházunkban nem kiemelt ünnepnap a *hamvaszószerda*, de nálunk lutheránusoknál is innen kezdődik a negyvennapos böjt, mellyel *Húsvétra, Jézus feltámadásának ünnepére* készülünk. Egyházunk Hitvallási Iratai szerint evangélikusságunk magáénak tudja a reformáció előtti időszak egyháztörténetét is, így fogadjuk el azt, hogy a 7. század óta szerdai nappal kezdődik a nagyböjt – nálunk evangélikusoknál is.

Hamvaszószerdától húsvét vasárnapig a böjti napok száma éppen negyven, mivel a vasárnapokat az egyház nem tekinti annak – ezért a valóságban a böjti időszak 46 napig tart. A *Szentírásban és az abból kiinduló keresztény hagyományban a negyvenes szám mindig az egyes események jelentőségét emeli ki*. Jézus Krisztus nyilvános működésének megkezdése előtt 40 napot töltött a pusztában, de 40 napig tartott a vízőzön, s 40 évig vándorolt a pusztában a zsidó nép és Mózes is 40 napig tartózkodott a Sínai hegyen, s ne feledjük: Jónás próféta figyelmeztetése is 40 napon át tartott Ninivében.

A negyvennapos böjt a 4. századra vált általánossá a keresztény világban. Az ortodox (keleti) egyház tartja legerősebben és leghosszabban a böjtöt: náluk nem hamvaszószerdával, hanem a „húshagyó-kedd” előtti ún. „tisztá-hétfővel” kezdődik, s böjt egész ideje semmiféle állati eredetűt nem fogyasztanak; se tojást, sem pedig tejtermékeket.

A nagyböjt liturgikus színe a *lila*, amely a bűnbánatot jelképezi. A böjt valóságos gyakorlata elsősorban az imádság, a bűnbánat, s az áldozathozatal készségének kifejezése Isten felé, Isten szeretetéért. Éppen ezért a húsvétra készülés fontos részét képezik a mindennapi életben tett jócselekedetek.

Luther a böjtöt az egyéni kegyesség kifejeződésének tartotta, ezért annak kötelezővé tételét nem helyezte. Mindemellett régi hagyományunk, hogy nagypénteken mi is böjtölünk.

fm

Fenti kép: Régi szokás, hogy nagyböjt ideje alatt az oltárkeresztet lila kebdővel fedik el.

500 éves a lutheri reformáció

Félezer éves a lutheránus egyház. Jó alkalom ez arra, hogy átgondoljuk – ebben a gyorsan változó világban különösen is – milyen társadalmi konfliktusok, krízisek között indult el ez a hitújító, az eredeti Forráshoz, Krisztushoz és az evangéliumokban reánk maradt tanításához visszatérni akaró, humanista háttérrel bíró vallási-, szellemtörténeti mozgalom. Ugyanakkor arra is kiváló lehetőség, hogy amit lutheránus eleink kultúrájukban, etikájukban, hitéletükben reánk hagyományoztak, ezen értékek alapján számba vegyünk, mi az ami gyaníthatóan fontos lesz az elkövetkezendő, reménység szerint egyénnek és közösségnek gyümölcsöző, elkövetkezendő ötszáz évben.

Fogalomtisztázások – reformáció 500éves jubileuma okán

Ott kell kezdenünk, hogy a reformációról az emberek többségének nincs elég ismerete, ami van az is sokszor részgazságokra korlátozott. Reformációról beszélni csak úgy lehet, ha folyamatában vizsgáljuk az Egyház korabeli helyzetét. Válaszreakciók a helytelen – azaz Bibliától eltérő – egyházi gyakorlatra már korábban is voltak, őket előreformátoroknak nevezzük.

Ilyen volt egy *John Wycliffe* (1324-1384), aki Angliában élt, Oxfordban tanult, gyülekezeti lelkész, majd egyetemi tanár lett. Írásaiban bebizonyította, hogy a pápaság nem isteni szerzet, és a pápa nem Jézus Krisztus földi helytartója, így nem rá kell hallgatni, hanem az Igére. Munkatársával együtt a Bibliát lefordította angol nyelvre.

Wycliffe híre és tanítása hamarosan elterjedt Európában, különösen Csehországban lett kedvező talajra. Az ott keletkezett mozgalom vezére *Husz János* (1369-1415) lett, aki a prágai Betlehem-kápolna lelkésze, majd egyetemi tanár volt. Személy szerint különösen nagy híve volt az angol előreformátornak. Írásaiban és prédikációiban nem egyszer hosszasan idézett tőle. A kor azonban még nem érett meg a változásra, s fondorlatos módon a Konstanzi Zsinaton (1414-18) Husz Jánost mint eretneket máglyán megégették.

„Az engedelmisség tartja meg az egyházat...”

...s az engedetlenség viszi előre!” – tanultam az áldottemlékű kapucinus Virág Jánostól atyától. Amikor Luther Márton kiszögezi a 95 tételét a wittenbergi vártemplom ajtajára – nem németül, hanem latinul, hiszen az írástudókkal akarta megvitatni tételeit –, akkor nem az ellenszegülés szándéka, hanem az Egyházért érzett féltő szeretete motiválja. (Jegyezzük meg, hogy a 95 pontba szedett egyházi életet jobbitani akaró lutheri ajánlásoknak a kétharmadával a katolikus egyház felszövezetéséből sokan egyetértettek, de nem érezték a politikai viszonyokat még kellőképpen eretnek ahhoz, hogy ezeket átültessék a gyakorlatba.)

Gyaníthatóan Husz Jánoshoz hasonlóan idővel maga Luther is az inkvizíció

valamelyik máglyáján végezte volna be földi pályafutását, ha nem akadnak pártfogói, élükön Bölcs Frigyes szász választófejedelemmel. A fiatal szökímondó, rendkívül művelt, s rétori képességekkel is megáldott egyetemi professzor okfejtéseit nem csak a wittenbergi „univerzitasz” előadótermeiben hallgatták szívesen, de bölcs meglátásait sokan mások is igenelték. Nem véletlenül jegyzik meg a krónikások „Luther tételei két hét alatt német-földet, Európát hat hét alatt lángba borították” – mindenki erről beszélt.

A német nemesség jeles képviselőinek Luther melletti kiállásának köszönhetően, valamint X. Leo pápa makacsságának, aki felháborodva „*Mire nem merészledik ez a tetves barát?*” vett tudomást Luther egyházjobbító írásairól –, melyeket az ágostonrendi wittenbergi szerzetes-pap, a pápai felszólítás („Luther tegyen „revoco”-t!”) ellenére sem volt hajlandó visszavonni, végül is nemcsak kitagadta, de excommunicatioja után birodalmi átokkal (anathema) is sújtotta.

Szellemtörténetileg meghatározó állomás

Mit akart Luther Márton vissza-alakítást (reformáció!) célzó tételeivel? Semmi mást, csak emberi törvényeskedések nélküli őszinte hitéletet. A józan észnek elmentmondó, az Istentől eltávolító, egyértelműen nem biblikus, pápai hatalmi érdekeket védő, zsinati döntések eltörlését, az isteni kegyelem ingyen – s nem bűnbocsátó-cédulákhoz kötött – meghirdetését minden ember számára. Ez az igazság pedig így hangzik: „*Az igaz ember hitből él.*” (Hab 2,2)

Luther is azt vallotta, hogy a hit nem teszi feleslegessé a jócselekedeteket, de amiben reménykedhet az ember, az nem a saját, hanem *csakis az Isten jósága*. Az ember ugyanis híjával van az Isten dicsőségének. A megváltott (krisztusi) ember azonban nem keseredik el, mert tudja, hogy Isten számára nemcsak rendkívül fontos mindenki, de „személyes” munkatársul is meghívja, hogy hirdesse Isten hatalmát, s szolgáló életével másokat is Isten dicséretére inspiráljon... Mert ettől szépiül, s javul az embervilág!

fm

Közel félezer éves lutheri hagyomány, hogy mi evangélikus lelkészek nem egyedül, hanem „papcsaládként” szolgálunk. Gyülekezetünk munkánk eredményessége bizony nagymértékben függ attól, ki szegődik mellénk egy életen át, hogy elkötelezett szolgálóként ő is hitelesítse mindazt, amit mi „verbli Divini minister”-ként, Isten Igéjének szolgálaként szószókról prédikálunk. Ebben a szolgálattal hűségben példabértékű számomra *Selmecezi Lajos nyugállományú lelkésztestvérem és felesége Ági. Többévtizedes szolgálattal időt néhány mondatba sűríteni lehetetlen, ebben a rövid visszatekintésben felvillanó gondolatok valójában egy eseménydús szolgálat háládó vallomása.*

Isten hívására válaszolva

Lelkeszi szolgálatunk alatt sokszor megkérdezik tőlünk – hadd kérdezzem meg Tőled most én is – Hogyan, s mikor indultál a lelkeszi pályára?

Isten közelségét gyerekkoromtól érzem. A hitben való indulásomhoz sokban hozzájárult édesanyám és nagyanyám szeretete és példája. Szinte minden istentiszteleten, alkalmon részt vettem velük, Belém ivódott az ének, a hallgatott, majd később az olvasott Ige. Korai emlékeim vannak a háború alatti bombázásokról, s az átvonuló idegen csapatok miatti félelmek, feszültségek, mint gyermekben, bennem is lecsapódtak. A borzalmak között egy szokatlannak tűnő kép él elevenen bennem: az átvonuló, nálunk megszállt német katonákkal együtt énekeltek a „Mennyből jövök most hozzátok”-at, ők németül mi magyarul.

A háború utáni keserves életkezdés, az egyházi ébredés, általános megelevenedést hozott a mi, bokodi gyülekezetünkben is. Volt egy nagyon eleven, jól vezetett gyermek-bibliaköri csapat, melyre különösen szerettem járni, de a hittant, vagy a konfirmációira készülést is teljes felelősséggel éltem át. Minden nagyobb gyülekezeti alkalmon verset vagy ünnepi felolvasást bízott rám a lelkeszünk – *Póhánka Sándor* –, amit nem kerestem, sokkal inkább elfogadtam a feladatot.

Pályaválasztáskor mégsem gondoltál a lelkeszi hivatásra...

Valóban, az csak jóval később érlelődött meg bennem. Mindig vonzott az építészet. Az általános iskola után kőműves szakmát tanultam. Munkaidő után sokszor és szívesen dolgoztam idősebb szakemberek mellett, hogy újabb szakmai fogásokat sajátítsak el. Nem a pénz vonzott, hanem a jobb és tökéletesebb munka végzése.

Mindemellett szerettem a templom közelében lenni, s a parókián, a templomban a szükséges javításokat is elvégeztem. Az 1960-as évek elején, egy vasárnap délután a bibliaköri vezetőnk behívott az elkövetkező alkalmak felkészülésére. Kíváncsiságból mentem, mint utólag kiderült a lelkeszünk céllal hívott! Örömet fejezte ki, hogy majd továbbviszem a gyermek-bibliakört... Jóllehet nem ezzel a szándékkal vettem részt ezen a megbeszélésen, de Isten végzése más volt.

Nagy örömet jelentett a 25-30 eleven, de fegyvermeztetett gyerekcsapat, akikkel vasárnapról vasárnapra együtt voltunk. Közülük került ki később *Szabó Vilmos* és *Bencéné Szabó Márta*, akik szintén lelkészek lettek. A bokodi gyülekezetben köz-

ben lelkészváltás (*Simonfay Ferenc*) történt, én félreálltam, az idősebbek viszont beválasztottak a presbitériumba.

A másik hatás amin keresztül Isten a lelkeszi pálya felé terelt, hogy helyben, a velem-korú fiataloknak nem igazán voltak olyan lelki kérdéseik, mint amilyenek bennem feszültek. Az 1960-as évek végén, a '70-es évek elején lendületvesztést, megfáradást is éreztem a helyi gyülekezeti életben. Ekkor kapcsolódtam be az oroszlanói gyülekezet ifjúsági csoportjába, akik egyben az énekkar hűséges tagjai is voltak. Ebben a közösségben nemcsak a lelki elmélyülésbe és imaközösségbe, de az ének szeretetbe is belevont Isten. Gyakran volt téma a meghallott és befogadott ige megélésének hétköznapi gyakorlata, s ennek a továbbadása.

Akkor itt munkálta Isten szívedben a döntést?

Laikusként is megvan a szépsége egymás igei bátorításának, de a lelkeszi szolgálat spektruma lényegesen szélesebb. Ugyan felvetődött bennem a papi hivatás, s annak a felelőssége is, de az előttem álló kemény, hosszú, kilenc év felkészülési idő elbizonytalanított. Ekkor valaki azzal bátorított, hogy „*Ha Isten elhívott Téged, és szószéken akar látni, akkor bizonyosságát adja annak, hogy veled lesz, s kitartást, erőt ad a célba juttatáshoz!*”

Döntöttem, „belevágtam”... illetve belevágtunk, hiszen közben feleségemmel

összeházasodtunk, buzgón kérve közös életutunkra és jövőnkre Urunk áldását. *Istennek legyen hála, megsokszorozva kaptunk erőt az elmúlt 46 évben a kitaráshoz és a hűséghez!*

Hogyan teltek ezek az évek?

Nem volt egyszerű. Három-műszakos bányamunka mellett érettségiztem Oroszlányban, s ezután jelentkeztem a Teológiai Akadémiára. Három évfolyamot a budapesti Teológus Otthonban lakva végeztem el, s csak hétvégén jöttem haza a feleségemhez, aki két fiammal és kislánnyal már nagyon vártak...

Káldy Zoltán püspök végül 1977-ben véget vetett ennek az embert próbáló időszaknak, és kihelyezett az akkor megüresedett monori gyülekezetbe, hogy a vasárnapi szolgálatokért „cserébe” a „lelakott” parókián élve, bejáróként befejezhessem a teológiát.

Mi tetszett a teológiai tanulmányaidban a leginkább?

Mindig is a hétköznapi életismeret felől közelítettem meg a teológiai tudományokat, s rokonszenveztem azokkal a képzetekkel, melyek ezt a hozzáállásomat hosszab „íróasztal-áttételek” nélkül segítették. Így például Monoron az „életképtelennek” tartott gyülekezettel felújítottuk a templomot és villamosítottuk a harangokat, sőt a parókiát is lakhatóbbá téve átalakítottuk: kisebb lett a hivatali helyiség és nagyobb lett a gyülekezeti terem. Az elgondolásaim ismertetése után „mozgásba jött” a gyülekezet:

adakozásban és kétkezi munkában is. A teológiai tanulmányaim sikeres befejezése után itt, Monoron avatott lelkésszé Káldy Zoltán püspök.

Több gyülekezetben szolgáltál...

Igen. 1980-ban kerültünk Galgagyörkre, majd 1983-ban Sikátoron és Veszprémvársányon szolgáltunk 1990-ig. Közben 1985-től 1988-ig a Bakonytamási-i, Bakonyszentlászlói és a Zirci gyülekezetekben helyettesítettünk; én a szolgálati Trabanttal, feleségem a saját Wartburgunkkal, mindketten végezve a hitoktatást és az alkalmankénti látogatásokat. Bakonytamási megüresedésével Pápateszértől Zircig tíz gyülekezetben helyettesítettünk 1985-től 1988-ig... Vasárnaponként négy „templomos gyülekezet” és egy szórvány várt ránk. Feleségem és gyermekeink a kántori szolgálatból, a gyermek-, és az ifjúsági munkából is kivették részüket.

Nem csak a gyülekezetekben voltál aktív...

Így igaz. 1987-ben alakult meg hosszabb előkészület után evangélikus lelkészek és néhány laikus részvételével az EKE (Evangélikusok Közössége az Evangéliumért). Az akkor felvetett tervekben, elképzelésekből sokat megvalósítottunk. Sajnos az alapítók közül már csak néhányan élünk.

Amikor én ösztöndíjra mentem, Te akkor kerültél Szák-Szendre...

Pontosan. 1990-ben hívtak meg a Szendi és a Száki gyülekezetbe; s végre közelebb kerültem a szülőfalumhoz és a jól ismert környezethez. Itt a parókia renoválása után a 200 éves templom felújítása történt szolgálatunk alatt.

Ekkor már a tatai otthonunkból láttam el a szolgálatot a szendi parókián pedig nyaranta többhetes gyerek-tábort tartottunk. Sajnos ebben az egyházmegye gyülekezetei egy-két kivétellel nem vettek részt.

Beszéljünk még egy kicsit az Iszákosmentő Misszióról!

2000-ben Klucsik János hívott a Szarvasi Iszákosmentő misszióba, amit akkoriban az EKE vállalt fel. A májusi alkalomra vállaltam szolgálatot, s akkor is csak egy alkalomra, mert jól ismertem a teológiai tanulmányaim előtti „bányás-időm”-ből az alkoholisták magatartását. Sajnos augusztusban Klucsik János hirtelen meghalt. Ott maradt az Iszákosmentő Misszió a tervbevetett novemberi programmal. Többszöri kérés, telefonálás után végül is evállaltam az őszi alkalom vezetését, s aztán ezt a nehéz, de szép szolgálatot egészen 2012-ig végeztem. Újra átéltem, hogy Isten „sarokba szorított”, s azt a *kegyelmet*, hogy amit Ő elkezd, az nem marad bevégezetlenül.

Végül, hadd kérdezzem: Hogyan telnek egy nyugállományú lelkész napjai?

Aktívan, s naponkénti hálaadással. Az Úristen hét gyermekkel, s tizenkét unokával ajándékozott meg minket, s a legkisebb gyermekünk Márk-Benjámín – őt te is tanítottad itt a tatai református gimnáziumban – még egyetemista. Családunkban mindig történik valami, Isten gondviselését, megtartó erejét folyamatosan érezzük. Sok-sok dolognak, amik mindig is érdekelték, most van időm utánaolvasni a neten, s többnyire itt kísérem figyelemmel Evangélikus Egyházunk életét, bár lelkész fiaimon keresztül is sok információ elér. Szeretek Isten igéjével naponta foglalkozni, s ha szolgálatra kérnek fel, Isten segédelmével még azt örömmel vállalom.

Isten áldása kíséren ebben az örömben Mindannyiótokat!

kényszeríthetünk ki semmit. Az a bűjt, amely azonban az imádságot támogatja, mégis eléri célját, mert irgalomból, alázatból és szeretetből fakad.

Régi ógyházi bölcsesség, hogy „*aki nem bűjtől, az egyben annak a tanújelét is adja, hogy ő már valami mással töltkezett be, nem pedig Istennel*”. **A bűjt igazi célja, hogy felébredjen bennünk az Isten-szeretet és az ember-szeretet, hiszen csak így lehetséges, hogy jó irányba változzék a világ, benne saját életünk és másoké is.**

Bűjtünk ugyanakkor imádás is. A bűjtben az ember odaadja magát Istennek, alázatosan elébe tárja erőtlenségét és imádja őt. Az imáadásban az ember már nem akar semmi mást önmaga számára, hanem önmagáról elfelejtkezve egyedül Istent akarja szeretni, hogy Benne megújulva emberebb emberként élhessen.

A régiek bűjti gyakorlatát érdemes átgondolni, bizonytal találunk benne praktikus tanácsokat is. Így ha bűjtölünk, akkor azt ne egyedül végezzük, hanem vezetővel, hogy leleplezhessük a bűjt hamis és önző indítékait. Aki hosszabban akar bűjtölni, annak szinte kötelező közösségekben bűjtölnie... Ezeket a bűjti időszakokat ráadásul meg lehet, sőt kell is(!) tölteni közös imádsággal. Az egyház régóta ismerte a bűjtnak ezt az igen hatékony formáját, ebből táplálkoztak a kolostori közösségek is.

A bűjtöt nem lehet rögtön perfektül végezni, azt is tanulni kell! Aki a tanulás idejét meg akarja spórolni, az bizonytal nem oda jut el bűjtölése során, ahová eljuthatna. Aki azonban mer alázatos lenni, az könnyebben maga mögé veti a bűjt különös, öncélú, teljesítmény-jellegéből fakadó kísértéseket... s beteljesedik rajta a csoda: a lemondás is ünnepé válik.

Minden szabad nekem, de nem minden használ. Minden szabad nekem, de ne váljak semminek a rabjává. Az eledel a gyomorért van, a gyomor meg az eledelért, de Isten ezt is, amazt is meg fogja semmisíteni. A test azonban nem a paráznságért van, hanem az Úrért, az Úr pedig a testért.... Vagy nem tudjátok, hogy testetek, amit Istentől

kaptatok, a bennetek levő Szentlélek temploma, és ezért nem a magatokéi vagytok? 1 Kor 6,12-13 és 19

Amióta az ember az eszét isteníti, s anem hallgat a szívére, azóta vannak igazán nagy gondjai... Az Isten mindenki szívébe beleírta a törvényeit, de ha arra nem figyel az ember, akkor ne csodálkozzon a következmények láttán sem! A keresztény világ jóléti része (Európa és Észak-Amerika) a harmadik évezred elejére túlsúlyossá vált. A bűjt, ami mindig is vallásos élet része volt, mára a kalóriák elleni egyenlőtlen küzdelemmé silányult. Egyenlőtlen, mert többnyire a kalóriák győznek az egyébként is legyengült lélekkel szemben...

Az okok között illik elsorolni a mozgásszegény és stresszes életmódot, a helytelen kalóriadús táplálkozást, nemkülönben a minőségi (házi, bio) élelmiszerek eltűnését az étrendünkéből. Az idő és/vagy pénz hiánya csak tovább rontja a helyzetet.

Vannak olyan keresztények, akiket megmosolyognak törvényeskedésük, a szokásosotól eltérő táplálkozási szokásaik miatt. Lehet megmosolyogni ádventista testvéreinket, s az is igaz, hogy nincs mindenben igazuk, de talán azért, mert tudják, hogy az ember igen esendő teremtmény a táplálkozási szokásait illetően, jobbnak tartják bizonyos ételek s italok generális tiltását. A „mindent szabad nekem, de ne váljak semminek a rabjává” pálapostoli evangéliumi szabadság a huszonegyedik század emberének alig bethartható életvezetési stratégia... Elbukik...

De miért is vált a harmadikévezred eleji ember ilyené? Miért nem tudja felvenni a harcot ösztenei ellen, s miért van eleve bukásra ítélve? Az ok egyszerűbb mint gondolnánk... Mindenek eredője a magány! Az individuálissá vált ember nem érzi jól magát egyedül. Nem is érezheti, hiszen közösségbe teremtett. **Csak abban a közösségben tud az ember kiegyensúlyozott, normális életet élni, ahol megbecsülik, ahol ember-számba veszik, ahol elfogadják, s ahol megtanítják a felelősség hordozására is.**

Az az ember, aki bizonytalan, az a kalóriákban vagy egyéb szenvedélyekben keresi a biztonságát... Miért ennyire sikeres a „szex-ipar”, s a tiltott, s az engedélyezett drogereszkedeleme? Mert az ember elszigeteltté és magányossá vált: Isten-nélkülivé... Istentelenségében pedig reflex-szerűen minden után nyúl, ami a biztonságot ígéri.

Életünket élhetjük szenvedélyek rab-ságában, akolban és sárban, de élhetjük méltósággal kastélyban és katedrálisban is. A választás rajtunk áll: Beengedjük-e Istent a szívéinkbe, ha halljuk a Lélek kopogtatását?

Az áhítatok internetre-szánt „Napra való”-áhitataimból valók, melyeket 2000 napon át, (8 éven keresztül) írtam. *fm*

Evangélikusokat keresek!

2017-ben (2017. október 31.) ünnepeljük a lutheri reformáció félezeréves jubileumát! Ez a jubileum különösen is fontos a világ evangélikusságának (mintegy 75 millióan vagyunk) s benne nekünk tatai lutheránusoknak... Regiszterünk – ill. népszámlálási adatok szerint is – gyülekezetünk vonzáskörzetébe tartoznak olyan evangélikus/lutheránus testvéreink is, akiknek kapcsolata valamilyen okból mára meglazult Evangélikus Egyházunkkal, de gyökereiket nem felejtették el.

Őket keresem!

Ezért szeretettel és tisztelettel kérek Mindenkit, ha tudomása van olyan evangélikusokról, akik szívesen vennék megkeresésem, kérem ezt jelezzék a Tatai Evangélikus Gyülekezet (Tata, Bányay u. 2. Evangélikus Kistemplom) felé szóban (10 órakor kezdődő vasárnapi istentiszteletünkön), írásban, telefonon (**34-586-065**) – vagy éppen interneten: <http://tata.lutheran.hu>

500
reformáció

A reformáció útján közösen

Szeretettel hívunk minden
kedves Érdeklődőt reformációi
előadás sorozatunk első
alkalmára.

Előadó:

Szemerei János

a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus
Egyházkerület püspöke

Helyszín:

Bokodi Művelődési Ház

Ideje:

2017. március 10. (péntek) 17 óra

A program során hallható lesz általános iskolások előadásában József Attila, „Erős vár a mi Istenünk” című ének fordítása, továbbá az evangélikus énekkar szolgálta.

Az alkalom

szeretetvendégséggel zárul.
Szeretettel várunk mindenkit!

**Bokodi Evangélikus Gyülekezet
Vezetősége**

A sorozat további alkalmai:

március 27-én
a **MEE Missziói és Gyülekezeti
Osztály** szolgálata

április 7-én
Adámi Mária előadása:
A reformáció női alakjai címmel

Támogatás

lehetősége

Evangélikus Egyházközség Tata

számlaszáma:

63200119-14926282

Egyházfentartói járulékát,
adományait itt is tudjuk fogadni.
Támogatását köszönjük!

**Mert a reformáció
megmozgat!**
(És Téged?)

Idén húsz éve...

1 997 februárjában született az a zsinati döntés, amely lehetővé tette a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület újraalakulását. Az évfordulóhoz közeledve arra kérjük az egyházkerület területén élő gyülekezeteket, hogy február 26-án, vasárnap tartott istentiszteleteiken hálaadó imádságukban emlékezzenek meg egyházkerületünkről!

Kérjük Urunk áldását a kerületünkben folyó szolgálatra, a kerület aktív és nyugállományú vezetőire és tisztségviselőire. Imádságaikban gondoljanak kerületünk minden gyülekezetére, egyházmegyéinkre, oktatási és diakóniai intézményeinkre, lelkészeinkre és felügyelőinkre, tisztségviselőinkre és presbitereinkre, megkülönböztetett módon pedig a ránk bízott gyülekezeti tagokra!

Szemerei János püspök

Mészáros Tamás egyházkerületi felügyelő
(A kérést böjt első vasárnapján teljesítettük.)

Keresztelő-kút, keresztelő-medence vagy keresztelő-kő?

A keresztelőkút (latinul: fons baptismalis) a legtöbb protestáns templomban megtalálható. Európában a középkor óta a keresztény liturgia lényeges eleme, a keresztelés színhelye, s egyúttal a keresztelési fogadalomra emlékeztet. Magyar elnevezése – a latinhoz hasonlóan – az éltető vízre utal. (Ezzel szemben például a német Taufstein, azaz 'keresztelőkő' a sziklából fakasztott vízre utal.)

A keresztelőkút őse a mediterrán területeken az alámerítkezéses kereszteléshez használt keresztelőmedence volt. A keresztelés helye nagyjából a 4. századig a nagy templomok mellé, külön épített keresztelőkápolna (baptisterium) volt, a keresztelőmedencét abban süllyesztették a földbe. Az 5. századtól a keresztelőkápolnákat már belefoglaltak a templomtérbe. (A nagy keresztelőmedence az alámerítés megszűntével fölöslegessé vált, és helyette állították föl a keresztelőkutakat.)

A keresztelőkutakat bronzból öntötték vagy kőből (előszerzetettel: márványból) faragták. Szerkezete (talpazat, szár, kupa) a kehelet (Krisztus URunk megváltói vérére utaló jelkép) követi, és rendszerint fedele is van.

Pál apostol tanítása szerint Isten ígéje és imádság szenteli meg Isten ajándékait. Bár élettelen tárgyat nem lehet szentté vagy szentebbé tenni, a szentelésnek mégis kettős értelme van: *egyrészt a szentelésre felajánlott tárgyakat Isten és Egyháza szolgálatára szánjuk, másrészt formájukban mint üzenetet hordozó szimbolikus eszközök emlékeztetnek Krisztus URunk megváltói küldetésére.*

Illusztrációnk: A szombathelyi evangélikus templom keresztelőkútja.

Meghívó

Szeretettel és tisztelettel hívjuk és várjuk
2017. március 19-én (Böjt 4. vasárnapján)
10 órakor kezdődő ünnepi istentiszteletünkre,
melynek keretében
Szarka István

a Fejér-Komáromi Evangélikus Egyházmegye eszperese
a lutheri Reformáció 500éves évfordulója
alkalmából, Isten dicsőségére felajánlott
Keresztelő-kútunkat felszenteli.

***

Az istentiszteletet rövid ünnepi közgyűlés (kb. 10') követi.